บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศกับแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน และใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 38 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .22 - .72 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 7 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยแจกและเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียนโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Onc – Way ANOVA) แล้วนำค่าสถิติเหล่านี้มานำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายความเรียง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ สรุปเป็นสาระสำคัญของผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้มีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยการวางแผนจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.50) และการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจัดเป็นนโยบายสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 4.13)

1.2 ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยสนใจที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ปฏิบัติงานในโรงเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72) และโรงเรียนติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 4.11)

1.3 ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศในโรงเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55) และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยากในการทำความเข้าใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 3.84)

1.4 ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.43) และความคิดเห็นต่างๆ จากเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 3.78)

1.5 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อมูลจากเทคโนโลยีสารสนเทศนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.44) และข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 3.99)

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นระยะๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.44) และการพิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็น มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 3.54)

1.7 ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างงานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระยะๆ เพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.14) และปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถแก้ไขได้โดยการประชุมร่วมกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\overline{X}$ = 3.97)

2. สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่บริหารงานในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่าสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีแนวทางการพัฒนาที่ตรงกันในแต่ละด้าน ดังนี้

5.1 ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.1.1 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกสถานศึกษา

5.1.2 สร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็น

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

5.1.3 บรรจุโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี

5.2 ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.2.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรควรได้รับการอบรมพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5.2.2 ใช้กระบวนการสืบค้น ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ สื่อต่างๆ และจากผู้เชี่ยวชาญ

5.3 ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.3.1 จัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

5.3.2 ระดมทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุน

5.3.3 จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาและการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.4 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.4.1 ส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลข่าวสารที่ดีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.4.2 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการใช้วางแผนงาน/ปฏิบัติงาน

5.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.5.1 ส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มากขึ้น

5.5.2 จัดหาแหล่งเรียนรู้ คู่มือ และกิจกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.6 ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.6.1 มีการประชุมระดมความคิดร่วมกัน เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจนและทันสมัย

5.6.2 ปรับปรุงโครงสร้างงานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระยะๆ เพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

5.7 ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.7.1 ประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน

5.7.2 ผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กันโดยตลอดขณะที่มีการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศกับแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี 2550 เน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนได้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยจะส่งหนังสือราชการถึงผู้บริหารโดยผ่าน E - Mail ของผู้บริหารทุกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปะชัย อาจมังกร (2548, หน้า 110) ที่พบว่าผู้บริหารบางคนขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีรวมถึงภาระหน้าที่ของการเป็นผู้บริหารทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการฝึกฝนในเรื่องที่ยังไม่ค่อยมีความชำนาญ จึงทำให้สภาพการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอย่างจำกัด ด้วยเหตุนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีจึงตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการให้ความรู้แก่ผู้บริหารที่ยังไม่เคยได้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง จึงได้มีการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้บริหาร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 164) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้งานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง เพื่อลดภาระงานต่าง ๆ ให้น้อยลง เมื่อพิจารณารายด้านนั้นมีระดับปัญหาต่างกัน อภิปรายได้โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบาย สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2538, หน้า 7) ที่ให้มีการลงทุนในด้านการศึกษาที่ดีของพลเมือง และทรัพยากรบุคคลด้านสารสนเทศเพื่อให้ก้าวทันอารยะประเทศ สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2548 - 2552) ในด้านการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการเรียนรู้โดยการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ ซึ่งกำหนดให้มีการพัฒนาระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ICT เพื่อการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายให้มีความก้าวหน้า ทันสมัย รวดเร็วและต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 41) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จัดทำโครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบ Network ภายในสำนักงานเขตพื้นที่ให้มีความทันสมัยสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี ทั้งภายในสำนักงานและโรงเรียนสามารถติดต่องานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2551, หน้า 147) ดังนั้น การกำหนดนโยบายเพื่อบริหารงานของโรงเรียน จึงต้องมุ่งเน้นให้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานมากขึ้น ซึ่งเริ่มโดยผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีด้านต่างๆ มาใช้ตามความเหมาะสมมากขึ้น

1.2 ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการบริหารงานเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการให้บริการ มีการพัฒนาระบบเครือข่ายทั้ง Intranet และ Internet ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและสถานศึกษา มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นตัวชี้วัดสภาวะการศึกษาปัจจุบัน มีการวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำดัชนีการศึกษานำเสนอบน Website และนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจและการวางแผนการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 1) และในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา (OBEC) ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล, ข้อมูล On Web ข้อมูลครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จากโรงเรียนในสังกัดเป็นประจำทุกปี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดเก็บข้อมูล เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี เป็นเกณฑ์ในการจัดเก็บ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนในสังกัด และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 167) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานให้ทันสมัยขึ้น เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน ดังที่ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 217 - 225) กล่าวไว้ว่า การมีทัศนคติที่ดีของผู้บริหารต่อระบบสารสนเทศและเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์และบริหารองค์การ ล้วนก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นแบบอย่างในการนำใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

1.3 ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หน่วยงานของรัฐในระดับต่างๆ ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ผู้บริหาร และผลิตสื่อสารสนเทศต่างๆ ออกมาเผยแพร่ ไม่ว่าจะเป็น เอกสาร วารสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหารได้มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐาน และเห็นประโยชน์ของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ พิจารณาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีได้จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้บริหาร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 164) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้งานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง เพื่อลดภาระงานต่าง ๆ ให้น้อยลง และจากการที่ผู้บริหาร ครู จำเป็นจะต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีจึงได้จัดเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับการกระจายอำนาจโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีเรื่องการใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการอบรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 112) ดังแนวคิดของ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่ว่า ผู้บริหารต้องมีเข้าใจเบื้องต้น การทำงานและประโยชน์ของคอมพิวเตอร์หาโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อให้สามารถใช้งานได้ โดยไม่มีความรู้สึกกลัวการดูถูกดูหมิ่นว่าไม่มีความรู้ และควรนำความรู้มาประยุกต์ใช้ตามระดับความต้องการขององค์การ อันจะก่อให้เกิดบรรยากาศของการพัฒนาในองค์การ

1.4 ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีได้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาในด้านนี้อยู่เสมอ เช่น โครงการการประชุมเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนและข้าราชการในสังกัดได้รับความรู้จากองค์ความรู้ใหม่ๆ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2551, หน้า 118) โครงการการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนและข้าราชการในสังกัด มีความรู้ ความเข้าใจ แนวนโยบายในทิศทางเดียวกัน และมีทักษะกระบวนการคิดที่เป็นระบบนำสู่การจัดการที่ดีได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2552, หน้า 100) สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิลปะชัย อาจมังกร (2548, หน้า 112) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่เหมือนกัน เพราะผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญและคอยกำกับดูแลเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเอาใจใส่ต่อปัญหาการใช้เทคโนโลยีและรายงานผลการใช้ต่อ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้เกิดการรับรู้ในเรื่องของปัญหาการใช้เทคโนโลยีไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วาง (Wang, 1994, p. 17) ที่ว่าเมื่อมีการประสาน งานที่ดี ก็สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้ง ทำให้มีผลงานที่ดีขึ้น คุ้มกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรมาก ดังนั้นจึงต้องวางแผนให้มีการประสานสัมพันธ์ที่ดี และสอดคล้องกับโอลสัน (Olson, 1991, p. 3) ที่ได้ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปรับตัวให้องค์การ พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเชื่อมโยงการทำงาน มีผลต่อการควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับผู้ปฏิบัติงาน และมีผลกระทบต่อโครงสร้างระบบและวัฒนธรรมในองค์การ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการประสานงานและเป็นผู้ประสานงานมากกว่าสั่งการ จึงสามารถสร้างความสัมพันธ์

1.5 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีให้ความสำคัญค่อนข้างมากในเรื่องของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพิ่มเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ มีโครงการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในระดับต่างๆ ให้มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พิจารณาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีได้จัดทำโครงการการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา จนทำให้บุคลากรครูในสังกัดได้รับความรู้ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนวิชาต่างๆ และสามารถจัดทำสื่อเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง และนำไปเผยแพร่แก่บุคลากรภายในโรงเรียนของตนเองให้ได้รับความรู้อย่างทั่วถึง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2551, หน้า 152) นอกจากนี้ยังมีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ICT เพื่อการบริหารจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายให้มีความก้าวหน้า ทันสมัย รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นพัฒนาสำนักงานให้เป็นระบบ E - Office เพื่อให้การบริหารจัดการและการบริการประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง รวมถึงสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในด้านข้อมูลข่าวสารและข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาต่างๆ โดยจะส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดที่กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ทุกระดับมีระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว มีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 41) สอดคล้องกับ บรีม (Bheam, 2006, Abstract) ที่ได้ศึกษาพบว่าผู้บริหารมีความสามารถในด้านการบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารได้

1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 65 หมวด 9 กำหนดว่าครูต้องเป็นผู้ผลิตและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

โรงเรียนต้องเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แม้ว่าจะขาดบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือบุคลากรที่มีอยู่จะขาดความชำนาญในการผลิตและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แต่สามารถนำเอาบุคลากรที่มีอยู่นั้นมาพัฒนาให้มีคุณภาพได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน และสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านนี้ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีจึงได้มีการจัดโครงการพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูมีการพัฒนาและปรับตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในเรื่องของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 52) มีโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานและพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ มีความสามารถทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2551, หน้า 32) และโครงการการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ภารกิจข้อที่ 2 ของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2538, หน้า 23) ที่รัฐจะต้องแก้ไขวิกฤตการณ์ความขาดแคลนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น

1.7 ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาซึ่งต้องมีการปฏิรูปในทุกด้าน ซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีมีพันธกิจที่สำคัญคือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและโรงเรียนให้มีมาตรฐานสูงขึ้นและส่งเสริมพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ จึงได้จัดทำโครงการจัดระบบการยกระดับโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานและโรงเรียนขนาดเล็ก ในเรื่องของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีมาตรฐานและสร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2550, หน้า 108) และมีโครงการติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย/แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2551 ให้สอดรับกับนโยบายต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงเสมอภาค เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณภาพ พัฒนาสู่มาตรฐาน รักษ์วัฒนธรรมและให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2551, หน้า 121) ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดขอบเขตความร่วมมือและมีโอกาสปรับปรุงโครงสร้างใหม่จนทำให้สามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความขัดแย้งหรือช่องว่างระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ

แนวคิดของ วาง (Wang, 1994, p. 3) ที่ว่า ผู้บริหารควรมีความคิดกว้างไกลในการปรับปรุงองค์การ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์กับงานเพื่อหวังผลที่ดีขึ้น

2. จากการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ได้ให้ความสำคัญค่อนข้างมากในเรื่องของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ มีการดำเนินโครงการที่มุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตรวมทั้งระบบ Network ภายในสำนักงานเขตพื้นที่ให้มีความทันสมัยสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี ทั้งภายในสำนักงานและโรงเรียนสามารถติดต่องานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ และให้ทุกอำเภอได้มีศูนย์เครือข่ายอย่างน้อยอำเภอละ 1 ศูนย์ สำหรับให้โรงเรียนในเครือข่ายได้สามารถมาใช้อินเทอร์เน็ตของศูนย์เพื่อสืบค้นข้อมูลได้ร่วมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 145) การพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล 10 มิถุนายน ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของทุกโรงเรียน ข้อมูลครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่ต้องเก็บจากโรงเรียนในสังกัดเป็นประจำทุกปี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 167) การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในระดับต่างๆ ทั้งภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดให้มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากผลงานวิจัยของ ศิลปะชัย อาจมังกร (2548, หน้า 110) ที่พบว่าผู้บริหารบางคนขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีรวมถึงภาระหน้าที่ของการเป็นผู้บริหารทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการฝึกฝนในเรื่องที่ยังไม่ค่อยมีความชำนาญ จึงทำให้สภาพการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอย่างจำกัด ซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2548 - 2552) ในด้านการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการเรียนรู้ โดยการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ ซึ่งกำหนดให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการ แต่เมื่อพิจารณาในด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศพบว่าสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพความพร้อมในด้านต่างๆ ของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดมีไม่เท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณศิริ วรสิทธิ์ (2538,

หน้า 171) ที่ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดระบบสารสนเทศทุกด้านแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ การประสานงาน การติดต่อสัมพันธ์ที่ดี มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย มีการแบ่งงานกันอย่างชัดเจน มีเจ้าหน้าที่สารสนเทศประจำอยู่ทุกหน่วยงาน และทุกฝ่ายมีศูนย์สารสนเทศของโรงเรียนเป็นที่รวบรวมและประสานข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุงศักดิ์ สนเทศ (2529, หน้า 54) ที่กล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปริมาณงานมาก มักจะจัดตั้งศูนย์สารสนเทศเป็นเอกเทศขึ้นตรงต่อผู้บริหารโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่สารสนเทศประจำอยู่ในทุกหน่วยงาน นับเป็นศูนย์สารสนเทศที่สมบูรณ์กว่าแบบอื่นๆ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีศักยภาพน้อยกว่าในด้านงบประมาณ บุคลากรมีจำนวนน้อยอีกทั้งมีภารกิจมาก ต้องรับผิดชอบงานหลายอย่าง และโรงเรียนขนาดเล็กมีการแบ่งงานฝ่ายต่างๆ ไม่ชัดเจน อาจมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานสารสนเทศเพียงคนเดียว ดำเนินงานทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ซึ่งต้องใช้ความสามารถสูง

2.2 เมื่อจำแนกตามวุฒิภาวะทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนในทุกระดับได้โอกาสศึกษาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างเข้าศึกษาอบรมก่อนการเป็นผู้บริหารจากสถาบันฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาทุกคน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี 2550 ที่เน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนได้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยจะส่งหนังสือราชการถึงผู้บริหารโดยผ่าน E - Mail ของผู้บริหารทุกโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดการอบรมสัมมนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง พิจารณาได้จากการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้อินเตอร์เน็ตสำหรับผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้งานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง เพื่อลดภาระงานต่าง ๆ ให้น้อยลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 164) และในระหว่างการอบรมสัมมนาแต่ละครั้งนั้น ผู้บริหารมักแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จึงเข้าใจและให้ความสำคัญต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในโรงเรียนได้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูรย์ สิงห์ตา (2547, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบสารสนเทศไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราภรณ์ สุดใจ (2545, หน้า 82) พบว่าปัญหาการใช้งานอินเตอร์เน็ตของบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

2.3 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามกรอบนโยบายของรัฐ ในด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศในแนวเดียวกัน นอกจากนี้ผู้บริหารทุกคนมีโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้ในระดับเดียวกัน พิจารณาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีได้มีการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้งานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2550, หน้า 164) และมีโครงการการประชุมเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนและข้าราชการในสังกัดได้รับความรู้จากองค์ความรู้ใหม่ๆ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2551, หน้า 118) นอกจากนี้ยังมีโครงการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและกระบวนการคิดที่เป็นระบบนำไปสู่การปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1, 2551, หน้า 36) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนที่เข้ารับการอบรมในแต่ละโครงการนั้นย่อมจะมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันออกไป สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สมศรี งามพิพัฒน์ (2540, หน้า 107) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารกับการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบสารสนเทศไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ สำราญ ธรรมโชติ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน นราภรณ์ สุดใจ, 2545, หน้า 84) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานเพื่อรองรับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของบุคลากรโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สายบริหารธุรกิจในอำเภอหาดใหญ่ พบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันปฏิบัติงานเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 7 ด้าน คือ 1) ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

6) ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ
7) ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศแต่ละด้านสอดรับกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอาชีพ เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยดา ขอดคำ (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ 1) งานพัฒนาระบบเครือข่าย 2) งานพัฒนาบุคลากร 3) งานพัฒนาซอฟท์แวร์ สื่อ และเนื้อหา 4) งานจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน อภิปรายได้ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 3 แนวทางคือ 1) โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกสถานศึกษา 2) สร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็น 3) บรรจุโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับ ทองเพ็ชร จุมปา (2530, หน้า 6) ได้อธิบายไว้ว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ผู้บริหารควรมีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศภายในหน่วยงาน และการพัฒนาระบบสารสนเทศต้องมีการกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน และสอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 217 - 225) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศทุกระบบในองค์การ โดยให้การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากร เช่น บุคคล งบประมาณ สถานที่ รวมถึงการประสานงานต่างๆ และช่วยผลักดันให้การพัฒนาระบบเป็นไปอย่างราบรื่น ปัจจัยอย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของระบบสารสนเทศใดๆ คือการที่ผู้ใช้มีทัศนคติที่ดีต่อระบบ ยอมรับและนำระบบไปปรับใช้กับการทำงาน ซึ่งการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์สารสนเทศที่ดีสอดคล้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ขององค์การ โดยการวางแผนกลยุทธ์สารสนเทศจะดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นแล้วการมีทัศนคติที่ดีของผู้บริหารต่อระบบสารสนเทศและเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์และบริหารองค์การ ล้วนก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นแบบอย่างในการนำใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ

3.2 ด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรควรได้รับการอบรมพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 2) ใช้กระบวนการสืบค้น ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ สื่อต่างๆ และจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่ได้รวบรวมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในการบริหารองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า "ผู้ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่ระดับสูงสุดขององค์การที่ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแท้จริงจึงก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย" ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความเข้าใจเบื้องต้น การทำงานและประโยชน์ของคอมพิวเตอร์หาโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อให้สามารถใช้งานได้ โดยไม่มีความรู้สึกกลัวการดูถูกดูหมิ่นว่าไม่มีความรู้ และควรนำความรู้มาประยุกต์ใช้ตามระดับความต้องการขององค์การ อันจะก่อให้เกิดบรรยากาศของการพัฒนาในองค์การ และสอดคล้องกับ สานิตย์ กายาผาด (2542, หน้า 129 - 131) ที่ได้อธิบายว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นจะต้องมุ่งประเด็นเรื่องของความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ด้วย โดยสถาบันควรจะมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้สารสนเทศ เพื่อพัฒนาองค์กรของตนเองให้ทำงานได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรของสถาบันในรูปของการส่งไปเรียนต่อเพื่อเพิ่มเติมวิชาความรู้ การดึงความช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินภารกิจทุกๆ ด้านของสถาบันและผู้บริหารควรกระตุ้นให้มีการแข่งขันและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดสรรงบประมาณทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 3 แนวทาง คือ 1) จัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ 2) ระดมทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุน 3) จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาและการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่เสนอแนวคิดว่าผู้บริหารควรเห็นความสำคัญของคอมพิวเตอร์ และมีการวางแผนเพื่อจัดซื้อตามสภาพของสถานศึกษา ได้แก่ สถานที่บุคลากรและเงินงบประมาณที่มีอยู่ให้เหมาะสมและเพียงพอ โดยไม่ถือว่าเป็นการสิ้นเปลืองหรือจะได้ประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่โดยมีธรรมชาติของความอยากมีเหมือนคนอื่น หมายถึงอยากมีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้งานเหมือนองค์การอื่นๆ ซึ่งก็ต้องมีความกล้าในการลงทุนด้วย และสอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 321 - 325) ที่กล่าวถึงวิธีการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยการใช้บริการจากแหล่งภายนอก ซึ่งเป็นการใช้เงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะให้

หน่วยงานสารสนเทศและบุคลากรในองค์การดำเนินงานเอง เนื่องจากการลงทุนในเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นนอกจากจะมีค่าใช้จ่ายในการจัดหาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์แล้ว ยังประกอบไปด้วยค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก เช่น เงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายติดตั้งระบบและการดำเนินงาน ค่าบำรุงรักษาระบบ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงาน ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้นับวันจะเพิ่มมากขึ้น การใช้บริการจากแหล่งภายนอกจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจและเล็งเห็นว่าบริการที่ได้รับอยู่ในระดับเท่ากันหรือสูงกว่าแต่เสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าที่องค์การดำเนินการเอง และสอดคล้องกับ ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน ในวงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศ (MIS : Development Life Cycle) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536, หน้า 437 - 438) ที่มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน เพื่อพัฒนาระบบเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งนี้ก็เพื่อทำรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ต่อคณะกรรมการ เพื่อที่คณะกรรมการจะได้พิจารณาอนุมัติ และนำเรื่องเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อขออนุมัติงบประมาณต่อไป

3.4 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลข่าวสารที่ดีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการใช้วางแผนงาน/ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 217 - 225) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และนโยบายขององค์การ จึงต้องอาศัยข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้การจัดการและการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยจะเห็นว่าผู้บริหารระดับสูงมีความต้องการข้อมูลในขอบเขตที่กว้างมาก ลักษณะข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับสูงจึงควรเป็นข้อมูลที่สรุปที่ได้ใจความ อยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์โดยที่ข้อมูลได้มาจากทั้งแหล่งภายในและเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งภายนอกองค์การต่างๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการใช้ประกอบการบริหารและการตัดสินใจ และสอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่เสนอแนวคิดว่าการใช้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกลยุทธ์ในการตัดสินใจและวางแผนบริหารงานในองค์การ ผู้บริหารต้องเรียนรู้เพื่อหาข้อมูลในสิ่งที่รับผิดชอบคือหาข้อมูลจากใคร อย่างไร อยู่ที่ไหน มีข้อมูลอะไร ตัดสินใจให้ใคร รูปแบบใด เมื่อไร ถ้าคิดว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายข้อมูลที่ต้องแจ้งข้อมูลที่ต้องการให้ทราบ คือฝากความหวังไว้กับฝ่ายข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ถือว่าเป็นการล้าหลังด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงต้องถือเสมอว่าทุกๆ การตัดสินใจและการวางแผนมีข้อมูลได้ดีจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่มีคุณภาพ

3.5 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มากขึ้น 2) จัดหาแหล่งเรียนรู้ คู่มือ และกิจกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ลอว์ดอน และลอว์ดอน (Laudon & Laudon, 1994, p. 6) ที่กล่าวไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2000 ผู้มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นที่ต้องการขององค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาทอย่างยิ่งต่อองค์การ และผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จะประสบความสำเร็จในการทำงาน และสอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่เสนอแนวคิดว่าผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับบทบาทของบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาให้มีความรู้ความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ รวมทั้งให้มีความสามารถในการส่งมอบข้อมูลทุกๆ ด้านให้กับทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นผู้ร่วมงานที่มีคุณค่าในองค์การ ทั้งนี้ต้องสรรหาบุคลากรที่เหมาะสมกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศและต้องถือว่าบุคลากรด้านนี้ควรได้รับการตอบแทนความดีความชอบตามสมควร เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงาน ทั้งยังป้องกันปัญหาการขอย้ายฝ่ายเปลี่ยนงานของบุคลากรด้วย และสอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 333) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ประสบความสำเร็จ คือด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของทีมพัฒนาระบบที่สมาชิกของทีมควรได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาระบบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบในการทำงานและมีความสามารถในการสื่อสารให้เข้าใจซึ่งกันและกัน ทีมงานจะต้องสามารถรวบรวมปัญหาและความต้องการได้อย่างถูกต้อง รู้ความต้องการใช้งานระบบเป็นอย่างดีจึงจะสามารถพัฒนาระบบเพื่อแก้ปัญหาหรือเพิ่มโอกาสและศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์การได้ตามวัตถุประสงค์

3.6 ด้านการกำหนดขอบเขตความร่วมมือและปรับปรุงโครงสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 2 แนวทาง คือ 1) มีการประชุมระดมความคิดร่วมกัน เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจนและทันสมัย 2) ปรับปรุงโครงสร้างงานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระยะๆ เพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่เสนอแนวคิดว่าผู้บริหารต้องมีการกำหนดขอบเขตความร่วมมือของทุกฝ่ายในองค์การเพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีมีการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสม ถ้าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบก็จะทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปซึ่งจะต้องใช้ศิลปะการจูงใจในองค์การ ผลที่ตามมาก็คือการลดช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับคณะทำงานลดลง จะมีความใกล้ชิด อำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน ทำให้องค์การสามารถวางแนวทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับกลยุทธ์ขององค์การได้อย่างดี และสอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 333) ที่กล่าวถึง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ประสบความสำเร็จประการหนึ่งก็คือต้องมีการกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยทีมงานพัฒนาระบบจะต้องร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และหน้าที่ของการพัฒนาระบบให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถพัฒนาระบบได้ตรงตามความต้องการขององค์การ

3.7 ด้านการประสานสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดราชบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเอาไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน 2) ผู้บริหาร บุคลากรและเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กันโดยตลอดขณะที่มีการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549, หน้า 217 - 225) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้ที่กำหนดทิศทางในอนาคตขององค์การ การวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการอยู่รอดและเติบโตขององค์การ ผู้บริหารนอกจากจะเป็นผู้นำมีหน้าที่ในการดูแลสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว ยังมีหน้าที่ในการประสานงานกับบุคคลภายในและภายนอกองค์การจึงควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับผู้บริหารด้วยกันเอง ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลภายนอก ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และสอดคล้องกับ วาง (Wang, 1994, p. 1 - 12) ที่พบว่าภาวะขาดความสัมพันธ์ (Disconnection) ระหว่างผู้บริหารกับฝ่ายปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้ขาดการประสานงานที่ดี มีความขัดแย้ง ผลงานไม่ตรงตามเป้าหมาย การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงไม่ได้ผลคุ้มค่า ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์และก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดีในองค์การ ได้แก่ การเตรียมการวางแผนรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นศูนย์กลางด้านประมวลผลข้อมูล ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปในการเลือกใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสม แก้ปัญหาความไม่รู้ทางเทคโนโลยีของบุคลากร กระจายอำนาจและการใช้ทรัพยากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

เนื่องจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี มีสภาพการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมาก และมีความคิดเห็นที่เป็นแนวทางการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละด้านอยู่หลายประการ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

1.2 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรได้รับการอบรมพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลข่าวสารที่ดีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มากขึ้น

1.6 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรมีการประชุมระดมความคิดร่วมกัน เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจนและทันสมัย

1.7 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรมีการประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน

1.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี ควรมีโครงการส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนขนาดเล็กได้มีการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี

2.2 ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของการอบรมพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี

2.3 ควรศึกษาหารูปแบบการจัดระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดต่างๆ พร้อมคำนวณราคาต่อหน่วยเพื่อให้โรงเรียนต่างๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจและจัดสรรงบประมาณได้ถูกต้อง

2.4 ควรศึกษาหาแนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารที่ดีจากระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อให้ครูนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน

2.5 ควรศึกษาหารูปแบบการอบรมที่ช่วยเพิ่มระดับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.6 ควรศึกษาหารูปแบบโครงสร้างและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดต่างๆ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

2.7 ควรศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University